

NEIWA

Xarxa d'autoritats europees per a la integritat i la protecció de les persones alertadores

Declaració de València

19 d'abril de 2024

Actualment, NEIWA està formada per 37 autoritats de 26 països

- **Bèlgica:** Defensor del Poble Federal
 - Oficina de la Defensora del Poble de la Regió de Brusselles Capital
 - Servei de Defensor del Poble de la Comunitat de parla alemanya de Bèlgica
 - Defensor del Poble de la comunitat Flamenca
- **Bulgària:** Comissió Anticorrupció
 - Comissió de Protecció de Dades Personals
- **Croàcia:** Oficina de la Defensora del Poble de la República de Croàcia
- **República Txeca:** Ministeri de Justícia
- **Dinamarca:** Programa Nacional de Persones Alertadores de l'Agència Danesa de Protecció de Dades
- **Estònia:** Ministeri de Justícia, Departament de Política Criminal
- **Finlàndia:** Defensor del Poble
- **França:** Defensor del Poble
- **Alemanya:** Oficina Federal de Justícia
- **Grècia:** Autoritat Nacional de Transparència
- **Hongria:** Oficina del Comissionat de Drets Fonamentals d'Hongria
- **Islàndia:** Oficina del Primer Ministre
- **Irlanda:** Comissió del Defensor del Poble de la Garda Síochána (cos policial)
 - Oficina del Comissionat de Divulgació Protegida
- **Itàlia:** Autoritat Nacional Anticorrupció (ANAC)
- **Letònia:** Cancelleria de l'Estat (Punt de Contacte de les Persones Alertadores)
- **Lituània:** Oficina de la Fiscalia General de la República de Lituània
- **Montenegro:** Agència de Prevenció de la Corrupció
- **Portugal:** Mecanisme Nacional Anticorrupció (MENAC)
- **Romania:** Ministeri de Justícia
 - Agència Nacional d'Integritat (ANI)
- **Eslovàquia:** Oficina de Protecció de les Persones Alertadores
- **Eslovènia:** Comissió per a la Prevenció de la Corrupció

- **Espanya:** Ministeri de Presidència, Justícia i Relacions amb el Parlament
Agència Valenciana Antifrau (AVAF)
Oficina Antifrau de Catalunya (OAC)
Oficina Andalusia contra el Fraude i la Corrupció (OAAF)
- **Suècia:** Autoritat Sueca de l'Entorn Laboral
- **Països Baixos:** Autoritat Holandesa de les Persones Alertadores

Els representants dels membres de la xarxa NEIWA reunits a València, Espanya, per a la seva 9a Assemblea General, han aprovat la següent Declaració:

Xarxa d'autoritats europees per a la integritat i la protecció de les persones alertadores (NEIWA), que actualment representa 33 autoritats, es va establir el maig de 2019 per oferir una plataforma de cooperació i intercanvi de coneixements i experiències en l'àmbit de la integritat i la protecció de les persones alertadores.

El març de 2023, la NEIWA va establir el seu govern aprovant la seva Constitució i nomenant un president, un vicepresident i una junta. La Xarxa està oberta a les autoritats públiques i organismes públics d'estats membres de la UE, candidats a la UE i països de l'Associació Europea de Lliure Comerç (EFTA), amb un mandat nacional o regional en l'àmbit de les persones alertadores, amb la Directiva (UE) 2019/1937 del Parlament Europeu i del Consell de 23 d'octubre de 2019 sobre la protecció de les persones que informen sobre infraccions del Dret de la Unió Europea com a base comuna.

D'acord amb la seva Constitució, els objectius de la NEIWA són la col·laboració i l'intercanvi d'experiències i coneixements en l'àmbit de la integritat i les persones alertadores, en particular la protecció i el suport de les persones alertadores i la promoció de sistemes i estructures de mecanismes independents, responsables, transparents i accessibles per denunciar conductes indegudes, que afectin l'interès públic.

La xarxa NEIWA s'alinea amb els estàndards internacionals de prevenció i lluita contra la corrupció, inclosa la Convenció de les Nacions Unides contra la Corrupció (UNCAC), i celebra la proposta de la UE de Directiva del Parlament Europeu i del Consell sobre lluita contra la corrupció, que substitueix la Decisió marc 2003/568/JAI del Consell.

La NEIWA lamenta que un dels seus membres, l'Oficina de Prevenció i Lluita contra la Corrupció a les Illes Balears, hagi estat dissolta per llei el 26.3.2024.

La xarxa NEIWA expressa la seva preocupació per les iniciatives que tenen com a resultat el debilitament de les institucions que vetllen de protecció de les persones alertadores i la integritat.

La NEIWA, en la seva 9a Assemblea General, ha modificat la seva Constitució, els articles 4 (membres), 5 (socis) i 15 (presa de decisions), i ha aprovat el Reglament intern per tal d'augmentar la seva governança i capacitat operativa.

Així mateix, l'Assemblea General ha aprovat els següents nous membres:

- Institut Federal per a la Protecció i la Promoció dels Drets Humans (Bèlgica)
- Oficina Anticorrupció (Geòrgia)
- Oficina de les Persones Alertadores (Luxemburg)
- Defensor del Poble de Valònia i la Federació Valònia-Bruselles (Bèlgica)

Pel que fa al suport i protecció de les persones alertadores, l'Assemblea General de la NEIWA anima les autoritats competents a:

- Desenvolupar directrius de protecció de les persones alertadores per facilitar la interpretació i implementació de les lleis nacionals; establir canals accessibles, fiables i segurs; mantenir la confidencialitat de la informació en tot moment i permetre la denúncia anònima quan ho permeti la legislació nacional.
- Crear entorns de treball de confiança i obertura, propicis per a la presentació d'informes i la conclusió exitosa de les investigacions.
- Afavorir que les persones alertadores proporcionin informació clara i completa sobre les irregularitats que coneixen, assessorar-los sobre els canals, procediments i mesures de protecció disponibles.
- Informar a les persones alertadores i a les persones afectades dels seus drets i obligacions.
- Assegurar-se que les persones alertadores no pateixen cap represàlia com a conseqüència de la seva denúncia, incloses amenaces i pressions. En cas de represàlia imposar les sancions oportunes.
- Rebutjar qualsevol estigmatització de les persones alertadores, reconèixer el seu comportament cívic lloable, i reconèixer-los la seva col·laboració en la defensa de l'interès general.
- Recollir i recopilar dades sobre temes que afectin l'alerta, com per exemple denúncies, represàlies, casos judicials i qualsevol altre aspecte relacionat amb l'alerta.

Els membres de la xarxa NEIWA també fan una crida als legisladors, governs i tots els implicats en el procés d'implementació a:

- Mantenir l'alerta com a mecanisme anticorrupció i l'exercici del dret humà a la llibertat d'expressió i a la informació, tots dos en el nucli de les nostres democràcies.
- Condemnar qualsevol forma de supressió o limitació de la independència i eficàcia de les autoritats d'integritat i protecció de les persones alertadores o entitats similars.
- Reforçar la seva capacitat mitjançant l'assignació de recursos suficients i el reconeixement de les competències necessàries per al bon exercici de les seves funcions.
- Valorar, d'acord amb la legislació de cada Estat, l'oportunitat de permetre la presentació de denúncies anònimes, ja que l'anonimat és una de les millors formes de protecció de les persones alertadores.

- Donar suport psicològic a les persones alertadores i acompanyar-los en les diferents fases de la seva activitat de denúncia.
- Donar suport econòmic a les persones alertadores, especialment pel que fa a la indemnització dels danys i perjudicis causats a ells i a les despeses legals.
- Fomentar el treball i la coordinació de tots els actors de l'àmbit de la integritat i la denúncia (policia, ministeri fiscals, poder judicial, altres òrgans, etc.), inclosa la societat civil, ja que la seva contribució és essencial per a l'establiment d'una cultura d'integritat, transparència i rendició de comptes, que en última instància condueix a l'enfortiment de les nostres democràcies.